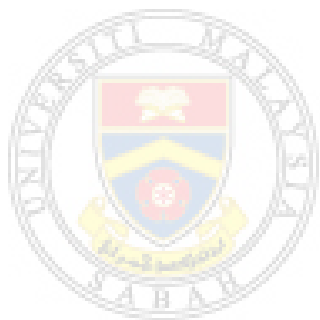

**PENGARUH PENGALAMAN PEMBELAJARAN
TERHADAP TANGGAPAN KEBOLEHGAJIAN
DIRI PELAJAR KOLEJ VOKASIONAL DI
SABAH**

ASRIN BIN GILI

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

**FAKULTI PSIKOLOGI DAN PENDIDIKAN
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH
2021**

**PENGARUH PENGALAMAN PEMBELAJARAN
TERHADAP TANGGAPAN KEBOLEHGAJIAN
DIRI PELAJAR KOLEJ VOKASIONAL DI
SABAH**

ASRIN BIN GILI

UMS

**TESIS INI DIKEMUKAKAN BAGI MEMENUHI
SYARAT UNTUK MEMPEROLEH IJAZAH
DOKTOR FALSAFAH**

**FAKULTI PSIKOLOGI DAN PENDIDIKAN
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH
2021**

UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

BORANG PENGESAHAN STATUS TESIS

JUDUL : **PENGARUH PENGALAMAN PEMBELAJARAN TERHADAP TANGGAPAN KEMAMPUAN DIRI PELAJAR KOLEJ VOKASIONAL DI SABAH**

IJAZAH : **DOKTOR FALSAFAH**

BIDANG : **PENGURUSAN PENDIDIKAN**

Saya **ASRIN BIN GILI**, Sesi **2016-2021**, mengaku membenarkan tesis Doktorat ini disimpan di Perpustakaan Universiti Malaysia Sabah dengan syarat-syarat kegunaan seperti berikut:

1. Tesis ini adalah hak milik Universiti Malaysia Sabah.
2. Perpustakaan Universiti Malaysia Sabah dibenarkan membuat salinan untuk tujuan pengajian sahaja.
3. Perpustakaan dibenarkan membuat salinan tesis ini sebagai bahan pertukaran antara institusi pengajian tinggi.
4. Sila tandakan [/]:

SULIT

(Mengandungi maklumat yang berdarjah keselamatan atau kepentingan Malaysia seperti yang termaktub di dalam AKTA RAHSIA 1972)

TERHAD

(Mengandungi maklumat TERHAD yang telah ditentukan oleh organisasi/ badan di mana penyelidikan dijalankan)

/

TIDAK TERHAD

Disahkan Oleh,

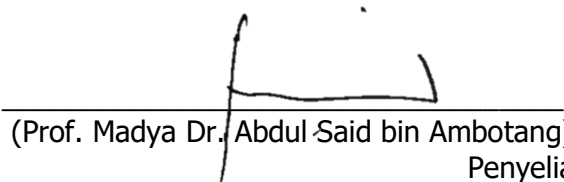
ASRIN BIN GILI
DP521008T

ANITA BINTI ARSAD
PUSTAKAWAN KANAN
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

(Tandatangan Pustakawan)

Tarikh: 19 November 2021

(Prof. Madya Dr. Abdul Said bin Ambotang)
Penyelia

PENGAKUAN

Karya ini adalah hasil kerja saya sendiri kecuali nukilan, ringkasan dan rujukan yang tiap-tiap satunya telah saya jelaskan sumbernya.

07 Oktober 2021

Asrin bin Gili
DP1521008T

UMMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

PENGESAHAN

NAMA : **ASRIN BIN GILI**
NO. MATRIK : **DP1521008T**
TAJUK : **PENGARUH PENGALAMAN PEMBELAJARAN TERHADAP
TANGGAPAN KEMAMPUAN DIRI PELAJAR KOLEJ
VOKASIONAL DI SABAH**
IJAZAH : **DOKTOR FALSAFAH**
BIDANG : **PENGURUSAN PENDIDIKAN**
TARIKH VIVA : **07 OKTOBER 2021**

DISAHKAN OLEH

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

Tandatangan

PENYELIA

Prof. Madya Dr. Abdul Said bin Ambotang

PENGHARGAAN

Segala puji dan syukur hanya bagi Tuhan kerana dengan izin dan limpah anugerahNya penulisan tesis ini dapat sempurnakan dengan jayanya. Saya menyedari sepenuhnya bahawa kejayaan penulisan ini adalah berkat sokongan dan bantuan daripada pelbagai pihak sama ada secara langsung mahupun tidak langsung. Dengan ini, saya mengambil kesempatan untuk merakamkan jutaan terima kasih dan setinggi-tinggi penghargaan kepada:

- Pihak Universiti Malaysia Sabah (UMS) terutamanya Fakulti Psikologi dan Pendidikan (FPP) dan Pusat Pengajian Pascasiswazah kerana memberikan peluang untuk melanjutkan pengajian pada peringkat ini.
- Pihak Kementerian Pendidikan Malaysia atas Hadiah Latihan Persekutuan Separuh Masa/Sambilan bagi membiayai pengajian pada peringkat ini.
- Prof Madya Dr Abdul Said Ambotang selaku penyelia tunggal tesis atas segala bimbingan, nasihat, tunjuk ajar, teguran dan kesungguhan dalam membantu menyempurnakan penulisan tesis ini.
- Dr Christina Andin @ Nur Qistina Abdullah dan Dr Mad Noor Madjapuni selaku pemeriksa dalam, dan Prof Madya Dr Mohd Khata Jabor (UTM) selaku pemeriksa luar yang telah menyumbangkan idea dan saranan profesional dalam penulisan tesis ini.
- Prof Dr Zainudin Awang, Prof Madya Dr Abd Hair Awang dan Dr Zaliza Hanapi selaku panel pakar instrumen yang telah memberikan pengesanan dan saranan yang diperlukan bagi memantapkan instrumen kajian ini.
- Dr Wendy Hiew dan UTUMS yang memberikan khidmat terjemahan dan suntingan instrumen kajian ini.
- Bahagian Perancangan dan Penyelidikan Pendidikan KPM, Bahagian Pendidikan dan Latihan Teknikal dan Vokasional (BPLTV), dan pengurusan semua Kolej Vokasional di Sabah kerana memberi kerjasama penuh dalam kelulusan dan keizinan serta memudahkan pemungutan data bagi tujuan penyelidikan ini.
- Kedua-dua ibu bapa saya, Gili Ajin dan Naihim Ujin, serta seluruh ahli keluarga yang telah sekian lama menyokong dan mendoakan saya dalam pengajian ini.
- Rakan-rakan seperjuangan, rakan sekerja dan semua pihak yang telah membantu secara langsung atau tidak langsung sepanjang saya menyiapkan penulisan ini.
- Teristimewa sekali buat isteri tersayang, Carolin Justin dan buah hati kami, Ellden Kayne, Emmeth Gavriil dan Eghan Kyle yang sentiasa ada untuk memberi dorongan, semangat, dan penghiburan sehingga semuanya selesai.

Segala bantuan yang telah diberikan sangatlah bermakna. Semoga Tuhan akan membalas jasa baik kalian. In God We Trust!

Asrin Gili
07 Oktober 2021

ABSTRAK

Pengalaman pembelajaran di institusi pengajian merupakan elemen penting yang menentukan kebolehgajian diri seseorang pelajar atau bakal graduan. Justeru, kajian ini bertujuan mengenal pasti hubungan dan pengaruh tiga komponen pengalaman pembelajaran iaitu Persepsi Kualiti Perkhidmatan Institusi, Kepuasan Latihan Industri dan Pembelajaran Terarah Tendiri terhadap Tanggapan Kebolehgajian Diri pelajar Kolej Vokasional (KV) di negeri Sabah, Malaysia. Kajian kuantitatif ini mengaplikasikan kaedah tinjauan *cross-sectional* dan menggunakan satu set borang soal selidik adaptasi untuk memungut data daripada 297 orang pelajar semester akhir sebagai sampel. Data dianalisis menggunakan perisian IBM-SPSS-AMOS. Analisis deskriptif menunjukkan semua variabel adalah pada tahap tinggi. Ujian korelasi Pearson pula menunjukkan wujud hubungan positif yang signifikan antara Persepsi Kualiti Perkhidmatan Institusi ($r=0.613$, $p<0.01$), Kepuasan Latihan Industri ($r=0.573$, $p<0.01$) dan Pembelajaran Terarah Kendiri ($r=0.707$, $p<0.01$) dengan Tanggapan Kebolehgajian Diri. Analisis laluan (SEM) menunjukkan bahawa ketiga-tiga variabel bebas ini mempunyai pengaruh yang signifikan dan mampu meramal Tanggapan Kebolehgajian Diri pelajar pada kadar 64%. Secara perbandingan, pengaruh Pembelajaran Terarah Kendiri adalah yang terkuat, diikuti Kepuasan Latihan Industri dan Persepsi Kualiti Perkhidmatan Institusi. Menerusi analisis SEM, kajian ini juga berjaya membangunkan satu cadangan Model Tanggapan Kebolehgajian Diri yang menggabungkan ketiga-tiga variabel bebas ini sebagai faktor utama kepada Tanggapan Kebolehgajian Diri pelajar. Dapatan-dapatan kajian ini adalah bukti empirikal bahawa Tanggapan Kebolehgajian Diri yang membolehkan pelajar lebih berkeyakinan untuk bersaing dalam pasaran buruh selepas menamatkan pengajian dapat ditingkatkan menerusi kualiti perkhidmatan institusi yang baik, latihan industri yang memuaskan serta penguasaan pembelajaran terarah sendiri. Oleh itu, hasil kajian ini diharap boleh menjadi panduan kepada semua pihak yang terlibat secara langsung atau tidak langsung dalam sistem pendidikan KV dan juga penyelidikan dalam usaha meningkatkan kebolehgajian pelajar menerusi intervensi kualiti perkhidmatan institusi, latihan industri dan pembelajaran terarah sendiri.

ABSTRACT

THE INFLUENCE OF LEARNING EXPERIENCES TOWARDS SELF-PERCEIVED EMPLOYABILITY OF VOCATIONAL COLLEGE STUDENTS IN SABAH

Learning experiences in educational institution are important elements that determine the employability of student or prospective graduate. Thus, this study aims to identify the relationship and influence of the three components of learning experiences, namely students' Perception of Institutional Service Quality, Industrial Training Satisfaction, and Self-Directed Learning towards the Self-Perceived Employability of Vocational College (VC) students in Sabah, Malaysia. This quantitative research applied a cross-sectional survey method and utilized a set of adapted questionnaires to collect data from 297 final-semester students as samples. The data were analyzed using IBM-SPSS-AMOS software. The descriptive analysis showed that all of the variables were perceived at a high level. On the other hand, Pearson correlation test revealed positive and significant relationship between the Perception of Institutional Service Quality ($r=0.613$, $p<0.01$), Industrial Training Satisfaction ($r=0.573$, $p<0.01$), and Self-Directed Learning ($r=0.707$, $p<0.01$) with Self-Perceived Employability. Path analysis (SEM) showed that these three independent variables were significantly influential and were able to predict around 64% of students' self-perceived employability. In comparison, the influence of Self-Directed Learning was the greater, followed by Industrial Training Satisfaction and Perception of Institutional Service Quality. Through SEM analysis, this study also succeed in developing a proposed Students' Self-Perceived Employability Model that combines these three independent variables as a key factor to students' self-perceived employability. The findings of this study presented empirical evidences that Self-Perceived Employability which enabled students to be more confident to compete in the labor market after graduation can be enhanced through good institutional service quality, satisfactory industrial training and self-directed learning mastery. Therefore, it is hoped that these findings can serve as guides to all parties that are directly or indirectly affiliated to VC education system, as well as research, in an effort to enhance student employability through the interventions of institutional service quality, industrial training and self-directed learning.

SENARAI KANDUNGAN

	Halaman
TAJUK	i
PENGAKUAN	ii
PENGESAHAN	iii
PENGHARGAAN	iv
ABSTRAK	v
<i>ABSTRACT</i>	vi
SENARAI KANDUNGAN	vii
SENARAI JADUAL	xii
SENARAI RAJAH	xvi
SENARAI SINGKATAN	xviii
SENARAI LAMPIRAN	xxi
BAB 1 : PENDAHULUAN	
1.1 Pengenalan	1
1.2 Latar Belakang Kajian	3
1.3 Penyataan Masalah	19
1.4 Objektif Kajian	29
1.5 Soalan Kajian	30
1.6 Hipotesis Kajian	31
1.7 Kepentingan Kajian	31
1.8 Limitasi Kajian	34
1.8.1 Skop Kajian	35
1.8.2 Populasi dan Sampel Kajian	36
1.8.3 Instrumen Pengukuran Kajian	37
1.9 Definisi Operasional	38
1.9.1 Tanggapan Kebolehgajian Diri	38
1.9.2 Pengalaman Pembelajaran	39
1.9.3 Persepsi Kualiti Perkhidmatan Institusi	40
1.9.4 Kepuasan Latihan Industri	41
1.9.5 Pembelajaran Terarah Kendiri	42
1.10 Rumusan	43

BAB 2 : TINJAUAN LITERATUR

2.1	Pengenalan	44
2.2	Kolej Vokasional	44
2.3	Definisi Tanggapan Kebolehgajian Diri	61
2.4	Teori dan Model Kebolehgajian	69
2.4.1	Model <i>Students Self-Perceived Employability</i> (SSPE)	70
2.4.2	Model CareerEDGE – <i>Key to Employability</i>	74
2.4.3	Model Kebolehgajian USEM	75
2.4.4	Model <i>Graduate Employability Development</i> (GED)	77
2.4.5	Model Kebolehgajian Graduan Jackson	78
2.4.6	Pemilihan Model Kebolehgajian	80
2.5	Kajian Lepas Berkaitan Tanggapan Kebolehgajian Diri	83
2.6	Definisi Kualiti Perkhidmatan Institusi Pendidikan	85
2.7	Teori dan Model Kualiti Perkhidmatan Institusi	92
2.7.1	Model <i>Higher Education Service Quality</i> (HESQUAL)	93
2.7.2	Model <i>Higher Education Performance Only</i> (HEdPERF)	96
2.7.3	Model <i>Performance-Based Higher Education Service Quality</i> (PHEd)	98
2.7.4	Model <i>Students' Perception of Service Quality</i> (SPSQ)	100
2.7.5	Pemilihan Model Kualiti Perkhidmatan Institusi	102
2.8	Kajian Lepas Berkaitan Kualiti Perkhidmatan Institusi	105
2.9	Definisi Kepuasan Latihan Industri	112
2.10	Teori dan Model Kepuasan Latihan Industri	120
2.10.1	Model Kepuasan Latihan Praktikal	120
2.10.2	Model Keberkesanan Latihan Praktikal	125
2.10.3	Model Ciri Pekerjaan Hackman-Oldman	128
2.10.4	Model Pengalaman (Kepuasan) Latihan Praktikal	130
2.10.5	Pemilihan Model Kepuasan Latihan Industri	132
2.11	Kajian Lepas Berkaitan Kepuasan Latihan Industri	135
2.12	Definisi Pembelajaran Terarah Kendiri	144
2.13	Teori dan Model Pembelajaran Terarah Kendiri	150
2.13.1	Model PRO-SDL (<i>Personal Responsibility Orientation (PRO) of Self-Direction in Learning</i>)	151
2.13.2	Andragogi Knowles - Teori Pembelajaran Dewasa Knowles	157

2.13.3	Model <i>Comprehensive Self-Directed Learning</i> Garrison	159
2.13.4	Model <i>Staged self-Directed Learning</i> (SSDL) Grow	160
2.13.5	Model <i>Self-Directed Learning Process</i> (SDLP)	162
2.13.6	Pemilihan Model Pembelajaran Terarah Kendiri	163
2.14	Kajian Lepas Berkaitan Pembelajaran Terarah Kendiri	165
2.15	Kerangka Teoretikal Kajian	170
2.16	Kerangka Konseptual Kajian	176
2.17	Rumusan	181

BAB 3 : METODOLOGI KAJIAN

3.1	Pengenalan	182
3.2	Reka Bentuk Kajian	182
3.3	Lokasi Kajian	184
3.4	Populasi Kajian	184
3.5	Pensampelan Kajian	185
3.6	Instrumen Kajian	189
3.6.1	Kronologi Pembinaan Instrumen Kajian	191
3.6.2	Maklumat Demografi	194
3.6.3	Pengukur Tanggapan Kebolehgajian Diri	195
3.6.4	Pengukur Kualiti Perkhidmatan Institusi	197
3.6.5	Pengukur Kepuasan Latihan Industri	200
3.6.6	Pengukur Pembelajaran Terarah Kendiri	202
3.7	Kajian Rintis	204
3.7.1	Kesahan Instrumen Kajian	205
3.7.2	Kebolehpercayaan Instrumen Kajian	223
3.8	Prosedur Pengumpulan Data	226
3.9	Penganalisan Data	228
3.9.1	Analisis Deskriptif	228
3.9.2	Analisis Inferensi	229
3.10	Rumusan	234

BAB 4 : DAPATAN KAJIAN

4.1	Pengenalan	235
4.2	Profil Responden Kajian	235

4.2.1	Taburan Responden Kajian	235
4.3	Analisis Kenormalan Data	237
4.4	Kebolehpercayaan Instrumen Kajian	238
4.5	Dapatan Analisis Deskriptif	239
4.5.1	Tahap Persepsi Kualiti Perkhidmatan Institusi	240
4.5.2	Tahap Kepuasan Latihan Industri	241
4.5.3	Tahap Pembelajaran Terarah Kendiri	242
4.5.4	Tahap Tanggapan Kebolehgajian Diri	242
4.6	Dapatan Analisis Inferensi	243
4.6.1	Hubungan Antara Persepsi Kualiti Perkhidmatan Institusi Dengan Tanggapan Kebolehgajian Diri	244
4.6.2	Hubungan Antara Kepuasan Latihan Industri Dengan Tanggapan Kebolehgajian Diri	245
4.6.3	Hubungan Antara Pembelajaran Terarah Kendiri Dengan Tanggapan Kebolehgajian Diri	247
4.6.4	Dapatan Analisis Pemodelan Persamaan Berstruktur (<i>Structural Equation Modelling</i> – SEM)	248
4.6.5	Pengaruh Persepsi Kualiti Perkhidmatan Institusi, Kepuasan Latihan Industri dan Pembelajaran Terarah Kendiri Terhadap Tanggapan Kebolehgajian Diri	260
4.6.6	Model Struktur Sumbangan Langsung Persepsi Kualiti Perkhidmatan Institusi, Kepuasan Latihan Industri dan Pembelajaran Terarah Kendiri Terhadap Tanggapan Kebolehgajian Diri	262
4.7	Ringkasan Dapatan Kajian	266
4.7.1	Ringkasan Dapatan Analisis Deskriptif	267
4.7.2	Ringkasan Dapatan Analisis Inferensi	267
4.8	Rumusan	268

BAB 5 : RUMUSAN, PERBINCANGAN, DAN CADANGAN

5.1	Pengenalan	269
5.2	Rumusan Kajian	260
5.3	Perbincangan Dapatan Kajian	273
5.3.1	Tahap Persepsi Kualiti Perkhidmatan Institusi, Kepuasan Latihan Industri, Pembelajaran Terarah Kendiri dan Tanggapan Kebolehgajian Diri	273
5.3.2	Hubungan Antara Persepsi Kualiti Perkhidmatan Institusi Dengan Tanggapan Kebolehgajian Diri	289

5.3.3	Hubungan Antara Kepuasan Latihan Industri Dengan Tanggapan Kebolehgajian Diri	293
5.3.4	Hubungan Antara Pembelajaran Terarah Kendiri Dengan Tanggapan Kebolehgajian Diri	299
5.3.5	Pengaruh Persepsi Kualiti Perkhidmatan Institusi, Kepuasan Latihan Industri dan Pembelajaran Terarah Kendiri Terhadap Tanggapan Kebolehgajian Diri	301
5.3.6	Kesesuaian Model Struktur Sumbangan Langsung Persepsi Kualiti Perkhidmatan Institusi, Kepuasan Latihan Industri dan Pembelajaran Terarah Kendiri Terhadap Tanggapan Kebolehgajian Diri	307
5.4	Implikasi Kajian	310
5.4.1	Implikasi Terhadap Teori dan Model	310
5.4.2	Implikasi Terhadap Penyelidikan	316
5.4.3	Implikasi Terhadap Pengamalan	318
5.5	Cadangan Kajian Lanjutan	329
5.6	Penutup	331

RUJUKAN

332

LAMPIRAN

375

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

SENARAI JADUAL

	Halaman
Jadual 1.1 : Pasaran Buruh di Malaysia Tahun 2013 – 2017	5
Jadual 2.1 : Perbandingan Sekolah Menengah Vokasional (SMV) dan Kolej Vokasional (KV)	47
Jadual 2.2 : Bidang dan Program Pengajian di Kolej Vokasional	50
Jadual 2.3 : Ringkasan Dimensi Model Kualiti Perkhidmatan Institusi Pendidikan	103
Jadual 2.4 : Ringkasan Dimensi Model Kepuasan Latihan Industri	133
Jadual 2.5 : Model <i>Staged Self-Directed Learning Grow</i>	161
Jadual 2.6 : Pembinaan Konstruk Berasaskan Teori dan Model Kajian	177
Jadual 3.1 : Bilangan Pelajar Semester Akhir di Kolej Vokasional, Sabah Bagi Tahun 2019	185
Jadual 3.2 : Pemilihan Sampel	189
Jadual 3.3 : Kandungan Instrumen Soal Selidik Kajian	190
Jadual 3.4 : Kajian Lepas Menggunakan Pengukuran Tanggapan Kebolehgajian Diri dan Nilai <i>Alpha Cronbach</i>	196
Jadual 3.5 : Subkonstruk, Nombor Item, Bilangan Item dan Rujukan Konstruk Tanggapan Kebolehgajian Diri	197
Jadual 3.6 : Subkonstruk, Nombor Item, Bilangan Item dan Rujukan Konstruk Persepsi Kualiti Perkhidmatan Institusi	199
Jadual 3.7 : Subkonstruk, Nombor Item, Bilangan Item dan Rujukan Konstruk Kepuasan Latihan Industri	201
Jadual 3.8 : Subkonstruk, Nombor Item, Bilangan Item dan Rujukan Konstruk Pembelajaran Terarah Kendiri	204
Jadual 3.9 : Nilai Ujian Bartlett dan KMO bagi Konstruk Tanggapan Kebolehgajian Diri	210

Jadual 3.10	: Jumlah Varians yang Dianggar bagi Konstruk Tanggapan Kebolehgajian Diri	211
Jadual 3.11	: Nilai Faktor Pemberat Item bagi Konstruk Tanggapan Kebolehgajian Diri	211
Jadual 3.12	: Rumusan Hasil EFA bagi Konstruk Tanggapan Kebolehgajian Diri	212
Jadual 3.13	: Nilai Ujian Bartlett dan KMO bagi Konstruk Persepsi Kualiti Perkhidmatan Institusi	213
Jadual 3.14	: Jumlah Varians yang Dianggar bagi Konstruk Persepsi Kualiti Perkhidmatan Institusi	213
Jadual 3.15	: Nilai Faktor Pemberat Item bagi Konstruk Persepsi Kualiti Perkhidmatan Institusi	214
Jadual 3.16	: Rumusan Hasil EFA bagi Konstruk Persepsi Kualiti Perkhidmatan Institusi	216
Jadual 3.17	: Nilai Ujian Bartlett dan KMO bagi Konstruk Kepuasan Latihan Industri	217
Jadual 3.18	: Jumlah Varians yang Dianggar bagi Konstruk Kepuasan Latihan Industri	217
Jadual 3.19	: Nilai Faktor Pemberat Item bagi Konstruk Kepuasan Latihan Industri	218
Jadual 3.20	: Rumusan Hasil EFA bagi Konstruk Kepuasan Latihan Industri	220
Jadual 3.21	: Nilai Ujian Bartlett dan KMO bagi Konstruk Pembelajaran Terarah Kendiri	220
Jadual 3.22	: Jumlah Varians yang Dianggar bagi Konstruk Pembelajaran Terarah Kendiri	221
Jadual 3.23	: Nilai Faktor Pemberat Item bagi Konstruk Pembelajaran Terarah Kendiri	222
Jadual 3.24	: Rumusan Hasil EFA bagi Konstruk Pembelajaran Terarah Kendiri	223
Jadual 3.25	: Keputusan Ujian Kebolehpercayaan Instrumen Kajian Rintis	225
Jadual 3.26	: Tafsiran Skor Min	229
Jadual 3.27	: Nilai Kekuatan Korelasi	230

Jadual 3.28	: Kategori dan Tahap Penerimaan Indeks Kesepadanan Model	232
Jadual 3.29	: Ringkasan Kaedah Dalam Menganalisis Data	233
Jadual 4.1	: Taburan Responden Mengikut Kolej Vokasional	236
Jadual 4.2	: Ujian Kenormalan Data	237
Jadual 4.3	: Ujian Kebolehpercayaan Instrumen Kajian	239
Jadual 4.4	: Skor Min Konstruk dan Subkonstruk Persepsi Kualiti Perkhidmatan Institusi	240
Jadual 4.5	: Skor Min Konstruk dan Subkonstruk Persepsi Kepuasan Latihan Industri	241
Jadual 4.6	: Skor Min Konstruk dan Subkonstruk Pembelajaran Terarah Kendiri	242
Jadual 4.7	: Skor Min Konstruk dan Subkonstruk Tanggapan Kebolehgajian Diri	243
Jadual 4.8	: Analisis Korelasi Pearson Persepsi Kualiti Perkhidmatan Institusi Dengan Tanggapan Kebolehgajian Diri	245
Jadual 4.9	: Analisis Korelasi Pearson Kepuasan Latihan Industri Dengan Tanggapan Kebolehgajian Diri	246
Jadual 4.10	: Analisis Korelasi Pearson Pembelajaran Terarah Kendiri Dengan Tanggapan Kebolehgajian Diri	248
Jadual 4.11	: Ringkasan Analisis Model Pengukuran Melalui Prosedur CFA Bagi Konstruk Aras Kedua	251
Jadual 4.12	: Ringkasan Analisis Penentuan Unidimensionaliti, Kesahan Konvergen dan Kebolehpercayaan Komposisi	255
Jadual 4.13	: Indeks Kesepadanan Model Pengukuran	257
Jadual 4.14	: Ringkasan Indeks Kesahan Diskriminan Konstruk	258
Jadual 4.15	: Taburan Normaliti bagi Item yang Mengukur Konstruk Kajian	260
Jadual 4.16	: Analisis Pengaruh Persepsi Kualiti Perkhidmatan Institusi, Kepuasan Latihan Industri, dan Pembelajaran Terarah Kendiri Terhadap Tanggapan Kebolehgajian Diri	261

Jadual 4.17	:	Keputusan Kesesuaian Model Persamaan Berstruktur	265
Jadual 4.18	:	Analisis Laluan Pengaruh Langsung Konstruk Peramal Terhadap Konstruk Bersandar	266
Jadual 4.19	:	Ringkasan Dapatan Analisis Deskriptif	267
Jadual 4.20	:	Ringkasan Keputusan Pengujian Hipotesis Kajian	268

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

SENARAI RAJAH

	Halaman
Rajah 2.1 : Carta Alir Sistem Pengajian di Kolej Vokasional	48
Rajah 2.2 : Contoh Carta Organisasi Pentadbiran Kolej Vokasional	55
Rajah 2.3 : Model <i>Students Self-Perceived Employability</i> (SSPE)	71
Rajah 2.4 : Model CareerEDGE – <i>Key to Employability</i>	75
Rajah 2.5 : Model Kebolehgajian USEM	76
Rajah 2.6 : Model <i>Graduate Employability Development</i> (GED)	77
Rajah 2.7 : Model Kebolehgajian Graduan Jackson	79
Rajah 2.8 : Model <i>Higher Education Service Quality</i> (HESQUAL)	94
Rajah 2.9 : Model HEDPERF (<i>Higher Education Performance-only</i>)	97
Rajah 2.10 : Model PHEd (<i>Performance-based Service Quality</i>)	100
Rajah 2.11 : Model <i>Students' Perception of Service Quality</i>	101
Rajah 2.12 : Model Kepuasan Latihan Praktikal	121
Rajah 2.13 : Model Keberkesanan Latihan Praktikal	126
Rajah 2.14 : Model Ciri Pekerjaan Hackman-Oldman	129
Rajah 2.15 : Model Pengalaman (Kepuasan) Latihan Praktikal	131
Rajah 2.16 : Model <i>Personel Responsibility Orientation</i> (PRO)	152
Rajah 2.17 : Model <i>Person Process Context</i> (PPC)	155
Rajah 2.18 : Model <i>Comprehensive Self-Directed Learning</i> Garrison	160
Rajah 2.19 : Model <i>Self-Directed Learning Process</i> Pilling-Cormick	163
Rajah 2.20 : Perkaitan Modal Insan dengan Kebolehgajian Pelajar	172

Rajah 2.21	: Kerangka Konseptual Kajian Pengaruh Pengalaman Pembelajaran (Persepsi Kualiti Perkhidmatan Institusi, Kepuasan Latihan Industri dan Pembelajaran Terarah Kendiri) Terhadap Tanggapan Kebolehgajian Diri	180
Rajah 4.1	: Kerangka Model Pengukuran Kajian	249
Rajah 4.2	: Model Pengukuran Gabungan Empat Konstruk Kajian	254
Rajah 4.3	: Analisis SEM – Model Regresi Piawai	264
Rajah 4.4	: Analisis SEM – Model Regresi	264
Rajah 5.1	: Model Tanggapan Kebolehgajian Diri Pelajar	309

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

SENARAI SINGKATAN

AGFI	-	<i>Adjusted Goodness of Fit</i>
APEL	-	<i>Accreditation of Prior Experiential Learning</i>
AVE	-	<i>Average Variance Extracted</i>
BPTV	-	Bahagian Pendidikan Teknik dan Vokasional
BPLTV	-	Bahagian Pendidikan dan Latihan Teknikal dan Vokasional
CFA	-	<i>Confirmatory Factor Analysis</i> (Analisis Pengesahan Faktor)
CFI	-	<i>Comparative Fit Index</i>
CIAST	-	<i>Centre for Instructor and Advanced Skill Training</i> (Pusat Latihan Pengajar dan Kemahiran Lanjutan)
COPPA	-	<i>Code of Practice for Programme Accreditation</i>
CR	-	<i>Composite Reliability</i>
DBP	-	Dewan Bahasa dan Pustaka
DVM	-	Diploma Vokasional Malaysia
EFA	-	<i>Exploratory Factor Analysis</i> (Analisis Faktor Penerokaan)
GED	-	<i>Graduate Employability Development</i>
GFI	-	<i>Goodness of Fit Index</i>
HESQUAL	-	<i>Higher Education Service Quality</i>
HESQUALS	-	<i>Higher Education Service Quality Scale</i>
IBM	-	<i>International Business Machines Corporation</i>
IKM	-	Institut Kemahiran Mara
ILO	-	<i>International Labour Organisation</i>
ILP	-	Institut Latihan Perindustrian
IPT	-	Institusi Pengajian Tinggi
IPTA/S	-	Institusi Pendidikan Tinggi Awam / Swasta
JCM	-	<i>Job Characteristics Model</i>
JPK	-	Jabatan Pendidikan Kemahiran
KLI	-	Kepuasan Latihan Industri
KMO	-	<i>Kaiser-Meyer-Olkin</i>
KPI	-	Kualiti Perkhidmatan Institusi
KPM	-	Kementerian Pendidikan Malaysia
KPT	-	Kementerian Pendidikan Tinggi

KSKV	-	Kurikulum Standard Kolej Vokasional
KV	-	Kolej Vokasional
LPM	-	Lembaga Peperiksaan Malaysia
MBOT	-	<i>Malaysia Board of Technologist</i>
MLE	-	<i>Maximum Likelihood Estimator</i>
MQA	-	<i>Malaysian Qualification Accreditation</i>
NFI	-	<i>Normed Fit Index</i>
OBE	-	Outcome Based Education (Pendidikan Berasaskan Hasil)
OJT	-	<i>On-the-job Training</i>
PA	-	Penilaian Akhir
PB	-	Penilaian Berterusan
PBE	-	<i>Production-Based Education</i>
PCA	-	<i>Principal Component Analysis</i>
PEO	-	<i>Program Education Objective</i> (Objektif Pendidikan Program)
PLO	-	<i>Program Learning Outcome</i> (Hasil Pembelajaran Program)
PLTV	-	Pendidikan dan Latihan Teknikal dan Vokasional
PMR	-	Penilaian Menengah Rendah
PNGK	-	Purata Nilai Gred Terkumpul
PPC	-	<i>Person Process Context</i>
PPPM	-	Pelan Pembangunan Pendidikan Malaysia
PRO	-	<i>Personal Responsibility Orientation</i>
PRO-SDL	-	<i>Personal Responsibility Orientation in Self-Directed in Learning</i>
PTA	-	Projek Tahun Akhir
PTK	-	Pembelajaran Terarah Kendiri
PT3	-	Penilaian Tingkatan 3
RMSEA	-	<i>Root Mean Square of Error Approximation</i>
SSDL	-	<i>Staged Self-Directed Learning</i>
SDL	-	<i>Self-Directed Learning</i>
SDLP	-	<i>Self-Directed Learning Process</i>
SE	-	<i>School Enterprise</i>
SEM	-	<i>Structural Equation Modelling</i>
SERPERF	-	<i>Service Performance</i>

SERQUAL	-	<i>Service Quality</i>
SKM	-	Sijil Kemahiran Malaysia
SLT	-	<i>Students' Learning Time</i>
SMV	-	Sekolah Menengah Vokasional
SPA	-	Suruhanjaya Perkhidmatan Awam
SPE	-	<i>Self-Perceived Employability</i>
SPM	-	Sijil Pelajaran Malaysia
SPES	-	<i>Self-Perceived Employability Scales</i>
SPSS	-	<i>Statistical Package for Social Science</i>
SPSQ	-	<i>Students' Perception Service Quality</i>
SSPE	-	<i>Students' Self-Perceived Employability</i>
SVM	-	Sijil Vokasional Malaysia
TAC	-	<i>Technical Advisory Council</i>
TKD	-	Tanggapan Kebolehgajian Diri
TLI	-	<i>Tucker Lewis Index</i>
TPV	-	Transformasi Pendidikan Vokasional
VTE	-	<i>Vocational Training Executive</i>
VTM	-	<i>Vocational Training Manager</i>
VTO	-	<i>Vocational Training Officer</i>

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

SENARAI LAMPIRAN

	Halaman
Lampiran A : Soal Selidik Kajian	375
Lampiran B : Panel Pakar Pemeriksa Borang Soal Selidik	383
Lampiran C : Kebenaran Menggunakan Instrumen Kajian Asal	385
Lampiran D : Surat Kebenaran Menjalankan Penyelidikan	387
Lampiran E : Kelulusan Menjalankan Kutipan Data Kajian	388
Lampiran F : Maklumat Data Pelajar Semester Akhir KV Sabah 2019	389
Lampiran G : Khidmat Nasihat Istilah 'Kebolehgajian' daripada Dewan Bahasa dan Pustaka	390
Lampiran H : Jadual Penentu Saiz Sampel	391
Lampiran I : Analisis Faktor Kajian	394
Lampiran J : Kebolehpercayaan Instrumen Kajian Rintis	399
Lampiran K : Normaliti Kajian Sebenar	406
Lampiran L : Kebolehpercayaan Instrumen Kajian Sebenar	411
Lampiran M : Data Dapatan Kajian	419
Lampiran N : Data Analisis Laluan SEM - AMOS	422

BAB 1

PENDAHULUAN

1.1 Pengenalan

Modal insan adalah sumber dan pelaburan terpenting kepada pembangunan negara, juga merupakan teras kepada inovasi dan ekonomi berpendapatan tinggi yang produktif. Malaysia tidak mungkin mampu mencapai kemajuan tanpa memiliki modal insan cemerlang yang berkemahiran tinggi, boleh bertindak balas dengan pantas dan kreatif terhadap perubahan ekonomi, dan berpaksikan kepada penjana dan penggunaan pengetahuan (Malaysia, 2015). Dalam hal ini, pendidikan secara berterusan adalah kunci yang cukup penting. Teori Modal Insan dalam pendidikan menyatakan bahawa semakin baik pendidikan yang dimiliki oleh seseorang individu, maka pulangan ganjaran kewangan akan menjadi lebih baik, sekali gus menambah baik ekonomi nasional (Gillies, 2015). Justeru, Teori Modal Insan mengangkat pendidikan sebagai kunci utama yang memainkan peranan untuk meningkatkan pertumbuhan ekonomi.

Satu daripada impak terpenting pendidikan terhadap modal insan ialah pembangunan kebolehgajian yang kukuh dalam kalangan pelajar dan graduan (Donald, Baruch & Asleigh, 2017). Fugate, Kinicki dan Ashforth (2004) menegaskan bahawa kebolehgajian adalah faktor kritikal yang menentukan sejauh mana seseorang individu dapat bersaing dalam pasaran buruh. Dalam hal ini, institusi pendidikan terutamanya di peringkat tinggi dituntut untuk melahirkan graduan yang mempunyai tahap kebolehgajian yang tinggi selari dengan kehendak dan keperluan pasaran buruh yang sentiasa berubah rentetan arus globalisasi dan percambahan teknologi yang semakin rancak. Bagi memenuhi tuntutan ini, institusi pendidikan dicabar untuk memberikan pengalaman pendidikan dan pembelajaran yang terbaik kepada semua pelajarnya. Pengalaman-pengalaman ini seharusnya menjurus bukan sahaja kepada pembentukan modal insan yang bersahsiah tinggi, berilmu